

A Palamart Kiadó gondozásában jelent meg Maurice Hennequin és Pierre Veber *Hasonmás hátonmás* című nagy sikerű vígjátéka (*Fordította Farkas Jenő, Lektorálta Zalán Tibor*), mely a francia zenés bohózatokkal (vaudevilles) áll egyenes ági rokonságban.

A Gray nevű francia kisvárosban, Gobette, a könnyűvérű színésznő, egy pikáns bohózatban tündököl. A párizsi színtársulat vendéglőadásának azonban nincsen vége, mert – színház a színházban – három színen is folytatódik. A helyi Kerületi Bíróság elnökének házában, a párizsi Igazságügyi Minisztériumban, s a közeli Béke Szállóban. Az elsöben a bírósági elnök beosztottjai ráveszik Gobette-et,– akit egy botrányos éjszakai tivornya miatt kitiltottak a helyi szállóból, – hogy huszonöt Lajos-aranyért „életet leheljen” az idősödő erkölcsprédikátor főbíróba.

A rontás kis híján célba ér, amikor az elnök lakásán csengetnek. Betoppan a „még nagyobb hal”, Gaudet, az igazságügy-miniszter. Gobette rögvest kiveti hálóját, rászáll, mint az elnök feleségének hasonmása. Szokás szerint a „miniszter félrelép”. Ennek rendje-módja szerint, beleszeret a színésznőbe. Az elnök házában felejthetetlen éjszakát töltenek együtt.

A második szín a minisztérium. Itt meglódul a világhírű szerzőpáros, Maurice Hennequin és Pierre Veber fantáziája. A zenés bohózatokra jellemzően, a véletlenek és szerepcserék eszeveszett játékában három nő: Gobette, a hasonmás, Aglaé, a valódi elnökne és a miniszter bosszúra éhes, régi szeretője egyszerre vannak jelen a színen, hol ruhában, hol anélkül. A hasonmás háton is más. Azok, akik kíváncsiak, hogy ebből a már-már abszurd történetből végül is mi kerekedik ki, azoknak bátran ajánlható: olvassák el ezt a nagyszerű, fordulatos cselekményben gazdag darabot. A mű eredeti címe: *La présidente* (Az elnökne). 1912. november 27-től folyamatosan játsszák a világ legkülönbözőbb színpadain. A darabnak több színházi adaptációja: operett, musical, regény, képregény és négy filmváltozata is ismert. A darabot a 2017/218-as évadban, Békéscsabán láthatta a közönség (*Törvénytelen randevú*). 2018. szeptember 21-től a Pesti Magyar Színházban játsszák parádés szereposztásban: Takács Géza, Végh Péter, Hartai Petra, Soltész Bözse, Gémes Antos, Fillár István. Rendező: Horváth Illés. A darab címe **FOLYTASSA, CICERÓ!** (*Farkas J.*)

A bemutatóról a Pesti Magyar Színház honlapján olvasható:

Maurice Hennequin – Pierre Veber: FOLYTASSA, CICERÓ! avagy Botrány a törvénytelen Zenés satirikus érzékiség 3 felvonásban FARKAS JENŐ fordítása alapján a szöveggönyvet írta: HORVÁTH ILLÉS, HORVÁTH JÁNOS ANTAL **Bemutató:** 2018. szeptember 21.

Cyprien Gaudet, az új igazságügyi miniszter egy véletlen folytán kénytelen Tricointe úr, a kerületi bírósági elnök házában éjszakázni, ahol az elnökne szerepét egy kétes erkölcsű színésznő, Gobette vette át, miután a valódi elnökne a fővárosba utazott. Ám Gobette állítólagos férje helyett a miniszternél tölti az éjszakát. Az igazi bonyodalmak Párizsban kezdődnek, ahol senki sem az, akinek látszik. Szerepcserék, véletlenek, minisztériumi érzékiség, sok átöltözéssel. Maurice Hennequin és Pierre Veber *La Présidente* című igazi francia bohózatát Farkas Jenő fordítása alapján Horváth Illés és Horváth János Antal dolgozta át.

<i>Cyprien Gaudet</i>	TAKÁCS GÉZA
<i>Tricointe</i>	VÉGH PÉTER mv.
<i>Gobette</i>	HARTAI PETRA mv.
<i>Aglaé</i>	SOLTÉSZ BÖZSE <i>Jászai Mari-díjas</i>
<i>Pinglet, Bruno</i>	GÉMES ANTOS
<i>Marius</i>	FILLÁR ISTVÁN <i>Jászai Mari-díjas</i>
<i>Moulaine, Bienassis</i>	RANCSÓ DEZSŐ
<i>Bouquet, Francois</i>	SZATMÁRI ATTILA
<i>Octave</i>	TÓTH JÁNOS GERGELY eh.
<i>Sophie, Priscilla</i>	CSIKY CSONGOR ÁBEL an.
<i>Denise</i>	KURUCZ FLÓRA an.
<i>Veronica</i>	CSÍK ÉDUA an.
<i>A zenekar tagjai</i>	GYULAI CSABA ütőhangszerek

DÉNES ÁBEL nagybőgő
KISS ÁRPÁD fúvós hangszerek
JUHÁSZ TOMI gitár

Díszlet JUHÁSZ KATALIN
Jelmez és látvány GÁLVÖLGYI ANETT, MIOVÁC MÁRTON
Szobrok IPACS SZILVI
Dramaturg HORVÁTH JÁNOS ANTAL
Zene ZSÁGER-VARGA ÁKOS
Súgó DEME ZSÓFIA
Ügyelő SIPOS CSABA
Asszisztens LÉVAI ÁGNES
Rendező HORVÁTH ILLÉS

Részlet a darabból:

Maurice Hennequin – Pierre Veber *HASONMÁS HÁTONMÁS* (PALAMART KIADÓ, 2018)

A fordítás Maurice Hennequin – Pierre Veber *La présidente* (1912) című műve alapján készült

Fordította Farkas Jenő

Lektorálta Zalán Tibor

© Farkas Jenő, 2018

© Palamart Kiadó

ISBN 978-963-89983-4-7

Készült a váci MULTISZOLG Bt. nyomdájában, igazgató Kajtor Bálint

Kiadja a Palamart Kiadó

Felelős kiadó Farkas Jenő

A kötetet Kossár Tímea tervezte

A borító 1912-es plakát felhasználásával készült

HASONMÁS HÁTONMÁS

SZEREPLŐK

TRICOINTE (ejtsd trikoent), a Gray-i Kerületi Bírósági elnöke

AGLAÉ (áglájé) elnökné, a felesége

DENISE (döniz), a lányuk

CYPRIEN GAUDET (sziprien godé), igazságügyminiszter

GOBETTE (gobett), színésznő

MARIUS (máriüssz), főkomornyik és az országos bútorraktár vezetője

OCTAVE ROSIMOND (oktáv rozimon), az igazságügyminiszter kabinetfőnöke

BIENASSIS (bienásszi), helyettes irodavezető

POCHE (pos), rendőrbiztos

LA MOULAINÉ (mulen), ügyész

PINGLET (penglé), vizsgálóbíró

BOUQUET (buké), vizsgálóbíró

FRANÇOIS (franszoá), irodasegéd

DOMINIQUE (dominik), londiner
ELSŐ IRODASEGÉD, országos bútorraktár
MÁSODIK IRODASEGÉD
ANGÉLINA (anzséli^{ná}), Gaudet szeretője
SOPHIE (szofi), szolgálólány
JULIETTE (zsüli^{ett}), recepció

A MINISZTERIUM ALKALMAZOTTAI

Részletes színpadi utasításokért forduljanak a PALAIS ROYAL színház főrendezőjéhez. (A szerző)

ELSŐ FELVONÁS

Tricointe elnök szalonja, Gray-ben; vidéki belső, komor hangulatú, ódon házban. Bal elől ajtó; bal középen kertre nyílik. Hátral bejárati ajtó. Jobb elől ajtó. Jobboldalt kandalló, rajta Cujas* mellszobra. A kandalló előtt íróasztal, és egy-egy fotel jobbra és balra. A színpadon balodalt kanapé, kissé ferdén áll. Hátral baloldalt egylábú asztalkán réz serleg. Az íróasztalon réz hamutárca. Könyvespolc, székek stb., stb., stb. A kanapé előtt bridzsasztal, a kandallón kandeláber világít. A kanapé mögött háromlábú kandeláber világítja meg a kártyázókat.

* Cujas (ejtsd küzsá) Jakab /Jacques Cujas, 1522-1590/ európai híru francia jogtudós és jogtanár. Bár Párizsban nem tanított, utcát neveztek el róla, mivel a Sorbonne jogi kara a közelben található, 1937 és 1939 nyarán Radnóti Miklós lakott a rue Cujas 16. szám alatt. A költő Páris c. versében írja: „A Boulevard St Michel s a Rue/ Cujas sarkán egy kissé lejt a járda./ Nem hagytalak el gyönyörű / vad ifjuságom, hangod mintha tárna/ visszhangzana, szivemben szól ma még./ A Rue Monsieur le Prince sarkán lakott a pék.” A Radnóti-emléktábla a rue Cujas 16. szám alatt található, ahol Gabriel Garcia Márquez lakott az 1950-es években, az ő emléktáblája is ott látható. Később Mario Vargas Llosa is ebben a házban tartózkodott. (A ford.)

Első jelenet

Tricointe, Pinglet, La Moulaine, Bouquet

Mikor a függöny fölmege, a szereplők a bridzsasztal körül ülnek és kártyáznak. Bouquet bágyadtan bóbiskol.

TRICOINTE Lehívom a treff dámát... Hívja csak le a királyt, Pinglet, ha magánál van!

PINGLET Elnök uram, ahogy parancsolja.

TRICOINTE Megütöm ásszal... Ön következik La Moulaine ...

LA MOULAINÉ Megütöm... (Kijátssza.)

TRICOINTE Maradt egy adu?

LA MOULAINÉ Egy iciri-piciri kis adu...

TRICOINTE Rendben... Akkor összeszámoljuk a pontokat ... három káró felvétel, az tizenhár és a honörök, a nagy lapok .

LA MOULAINÉ Elnézést! Azok nálunk!

TRICOINTE Gondolja?... Felőlem... Jegyezze már Bouquet úr! ... (Csönd) Nos, mi van Bouquet úr, írja már! (Bouquet horkolása hallatszik.)

PINGLET Te jó ég! Azta! Ez épp úgy húzza a lóbört, mintha a tárgyaláson volna!

TRICOINTE Isten bizony, alszik mint a bunda!

LA MOULAINÉ Ne is kérdezze! ... Tegnap délután is Vesoulban járt, mint minden csütörtökön.

TRICOINTE Mi a frászkarikát keres arrafelé?
 LA MOULAINE Hát mit?... Ungabungázik.
 TRICOINTE *(szigorúan.)* Ügyész úr! Vegye tudomásul, hogy a kerületi bíróság elnöke előtt áll!... Fogja vissza magát... *(Feláll, megrázza Bouquet vállát).* Monsieur Bouquet!
 BOUQUET *(ébredzik.)* Óh! Én pompás kis kokottom! Micsoda illatfelhő!
 TRICOINTE *(dühösen)* Nem a maga pompás kis kokottja! Se illat se felhő! Érti?
 BOUQUET *(felébred.)* Tessék? Elnézést, elnök úr, az éjszaka alig húnytam le a szemem... az iratokat tanulmányoztam... szállítás előtt...
 TRICOINTE Netán Vesoulban járt? De, kérem, ne firtassuk, hogy mit tanulmányozott!
 BOUQUET Bevallom, igaz, ami igaz! *(Nevetés.)*
 TRICOINTE *(Bouquet-hoz.)* Nem szégyelli magát, vizsgálóbíró úr!
 BOUQUET Elnök úr, emberből vagyok én is... ! Csak engedek a természet törvényeinek... Sajnos, itt Gray-ben nem találok ínyemre való falatot.
 TRICOINTE Kérem, ne beszéljen így! Ön kompromittálja a bírói kar tekintélyét!
 BOUQUET Ugyan már! ... A hölgy csak Bébinek szólít, gőze sincs róla, hogy ki vagyok.
 PINGLET Aranyos, nem...? A gőz-béebii!
 BOUQUET Le is vettem az Akadémiai pálmarend lila szalagját.
 LA MOULAINE Ejnye, ha tudná az a szegény pálma, a maga feje is ellilulna, ... majd megkapná a... köztársasági becsületrendet! Ugye? *(Denise hátul be.)*

Második jelenet

Ugyanazok, Denise

TRICOINTE *(meglátja Denise-t.)* Uraim, csendet kérek!*(Mindannyian felállnak.)*
 DENISE *(belép, majd hirtelen megáll.)* Ó! Páron!
 TRICOINTE Bemutatom a lányomat, Denise-t. Mindössze néhány napja érkezett Angliából. *(Mindannyian köszöntik egymást.)* Az urak a munkatársaim.
 DENISE Very pleased to meet you, Sir?
 LA MOULAINE Miről beszél?
 TRICOINTE Honnan tudnám?... Három évig Londonban tanulta az angolt...
 BOUQUET Közben elfelejtette a nyelvünket?
 TRICOINTE El. Szegény gyermekem, egy baleset következtében... teniszezés közben. Fejen találta a labda *(fejét fogva.)*, igen, a fejecskéjén... No, de idővel majd csak helyre rázódik.
 PINGLET Így nem lesz könnyű, ha nem értjük, mit mond!
 TRICOINTE Próbáljuk meg jelbeszéddel... *(Denise-hez.)* Mi szél hozott, kedves lányom?
 DENISE My mother sends me to take a piece of paper, for packing.
 TRICOINTE Ó...! *(A többihez.)* Értettek valamit, uraim? *(Csönd.)* Monsieur Bouquet?
 BOUQUET Az égvilágon semmit, elnök Úr!
 TRICOINTE És Ön Pinglet?
 PINGLET Valamicskét tudok angolul, de túl gyorsan beszél!
 LA MOULAINE Hívassuk ide a bírósági tolmácsot!
 TRICOINTE Ugyan, hülyeség...! *(Denise-hez fordul, aki nevet.)* Ismételd csak meg!
 DENISE Paper... paper...
 PINGLET Megvan... ! Borsot kér! *Pepper*-t, vagyis borsot, ja, emlékszem, egy fűszeres dobozon láttam... valami ilyesmit!
 TRICOINTE *(Denise-hez.)* Mondd csak lányom, borsot kérsz?
 DENISE *(nevetve.)* No! No...! Paper! Newspaper!
 TRICOINTE Ettől megőrülök!... Ide jut az a jó ló, aki idegen istállóban nevelteti a csikáját!

Harmadik jelenet

Ugyanazok, Aglaé

AGLAÉ *(hátral be.)* Mi tart ilyen sokáig, Denise?

PINGLET, LA MOULAINÉ és BOUQUET *(üdvözlésre készen, hajlongva.)* Nagyságos asszonyom!

AGLAÉ Üdvözlöm önöket, uraim... Gondoltam, megnézem mit csinál Denise, miért nem jön.

TRICOINTE Mit kértél? Borsot ?

AGLAÉ Ugyan már! Papírt. 00000

PINGLET Ja, most esett le! Papírt.

TRICOINTE Paper... papír...

DENISE Ez az! Papír, journal! I am going to shut my trunk. *(Hátul ki.)*

TRICOINTE *(Denise-hez.)* Jó, jó.

AGLAÉ Mit mondott Denise?

TRICOINTE Tudom is én? Nem mindegy? Mondd már, milyen papírt szeretnél?

AGLAÉ Bármilyet, újságot... a csomagoláshoz kell... a bőröndöket már bepakoltam, a többihez kell.

(Tricointe a kandallótól balra lévő asztalhoz megy, és felemel egy újságot.)

BOUQUET Ó, elnökne asszony csak úgy itthagyt minket?

AGLAÉ Ma este indulok Denise-zel, holnap Párizsban leszünk. A Béke Szállóban foglaltam szobát. Azután a normandiai Honfleurbe utazunk, Maillefer nevű bácsikámhoz. Tudják, a híres Mailleferhez.

TRICOINTE *(ingerülten.)* Aglaé... Ne most!

AGLAÉ Az övé volt az a híres vendéglő Ecu...-ben... vagy hol... micsoda konyhát tartott... úgy bizony!

TRICOINTE Na jó, jól van!

AGLAÉ Az ő nevéhez fűződik a „Maillefer-féle omlós sült pipi”... Evett már ilyen, Monsieur Pinglet?

PINGLET *(kissé gúnyosan.)* Isten őrizz! Eddig még nem volt szerencsém omlós sült pipihez...

AGLAÉ Figyeljen, mondom! „Végy egy lábast, ami bírja a nagy-nagy tüzet”...

LA MOULAINÉ Miiit... !? Ez inkább Bouquet asztala!...

AGLAÉ *(Bouquet-hoz fordulva.)* Monsieur Bouquet, ezek szerint magát érdeklik ezek a dolgok... Tehát, a pipit kibontja, mellé rakja a szívet, májat, belsőséget... majd... jól megtömködi a hasüregét ...

TRICOINTE *(idegesen.)* Aglaé kedves, az urakat nem érdeklik az efféle részletek!

AGLAÉ Micsoda? Ugyan már, ez prima egy recept. Érték hozzá, talán nem?... Magam is szakácsné voltam...!

TRICOINTE Aglaé!

AGLAÉ Nemcsak erre vagyok büszke...! Tricointe, te belém szerettél, elcsábítottál, elvettél és megtetted velem azt, ami ilyenkor elvárható egy férfitől.

TRICOINTE *(félre.)* Ó! jaj!

AGLAÉ Mért szégyellném a múltamat... ! Ellenkezőleg! Nem sok asszony büszkélkedhet a családjában egy ilyen Maillefer-féle mesterszakáccsal.

TRICOINTE *(kimerülten.)* Na jól van már...! *(Újságot ad neki.)* Vidd a Nancy-i Hírlapot! Hadd fejezzük be a partit!

AGLAÉ Megyek, kotródok... *(Közben megakad a szeme az asztalon lévő réz gyertyatartón.)* Jaj...!

TRICOINTE Mi történt?

AGLAÉ Hová jutottam...! Ha szakácsné koromban ilyen hanyagul törölgettem volna el a réztárgyakat, kirúgnak, mint a sicc. *(Magában motyogva, zsebéből előhúzza egy szarvasbőr kendőt, és súrolni kezdi a serleget.)*

TRICOINTE Aglaé, kérlek, hagyj magunkra!

AGLAÉ Ugyan már, meglátod, fénylik ez majd, mint a Salamon tők...lámpása! Jut eszembe, Monsieur La Moulaine ... mondja, tegnap este jól szórakozott?

LA MOULAINÉ *(aggódva.)* Tegnap este...? De mért is...?

AGLAÉ Az esti ájtatosságról jövet láttam magát, amint belépett a *Szerelem bolondjai* fogadóba!

TRICOINTE Na, ez jó lépés volt, Monsieur La Moulaine !

LA MOULAINÉ De kérem, ez tévedés! Nem, nem, kétségtelenül, én...

AGLAÉ Páron Monsieur! Ne is tagadja, felismertem magát ... Nem vagyok vak. *(Leteszi a gyertyatartót.)* Most már fénylik. Uraim, most magukra hagyom önöket. *(Hátul el.)*

Negyedik jelenet

Ugyanazok, Aglaé nélkül, Denise, később Sophie

TRICOINTE Nos, a *Szerelem bolondjai*. Mondhatom, szép kis lokál, ügyész uram.

LA MOULAINÉ Mondja, ebben a koszfészekben ugyan mivel üsem agyon este az időt? Tegnap éppen a Claret-féle színtársulat turnézott a városban.

TRICOINTE Mit játszottak?

LA MOULAINÉ Egy párizsi operettet, *Márkiné szeretőit /Les gigolos de la Marquise-t/*

TRICOINTE Micsoda mondén cím!

BOUQUET Na és, mondja, milyenek ezek a „szeretők”?

LA MOULAINÉ Ó, egyszerűen lenyűgöző darab...! Meg se fordult a fejemben... az ilyesmi... S főképp... a dalbetét...!

PINGLET Már én is hallottam erről. *Orrom szörét...*, ez a címe.

TRICOINTE Orrom szörét...!?

LA MOULAINÉ A második felvonásban... a refrén, ha jól emlékszem, így hangzik:

Guyon mester új áriája:

*Ha kedvem támad
S nevetni szeretnék,
Orrom túrom, orrom fúrom,
Szöröm tépdeselem szét!
Nyúdom,
tépem,
Orrom szörét éppen!*

(Tricointe-t kivéve mindenki énekli.)

*Nyúdom,
tépem,
Orrom szörét éppen!*

TRICOINTE Uraim! De kérem, viselkedjünk!

LA MOULAINÉ Kedves elnök úr, ha látta volna azt a hölgyet, aki előadta ezt a dalt!...

Egyszerűen káprázatos... pipi! Elbűvölő hang! Tyú a nemjóját! Ajaj, mit tudhat ez a nő ... a szörével... meg a piciny orrával?...

TRICOINTE De... Monsieur!

LA MOULAINE De Elnök úr, ha látta volna Gobette kisasszonyt!?

TRICOINTE Kiról van szó? Arról a hölgyről, aki a *Jura Hotelban* kapott szállást?

LA MOULAINE Kérem, egy ilyen nő nem „kap szállást” ... csak úgy...!

TRICOINTE Ő az előadás után ... egyszerűen hazatért.... Természetesen, nem egyedül....

PINGLET *(félre, feszélyezve.)* Ajaj!

TRICOINTE *(folytatva.)* Egy gátlástalan, léha fickóval bazinagy orgiát csaptak, akárcsak az ókori rómaiak ... Törtek-zúztak, szétverték még a zongorát is.

LA MOULAINE Ne mondja!

BOUQUET Remek!

TRICOINTE A ramazúri híre hozzám is eljutott ... A szomszédok jelentették az esetet, én meg utasítottam a szálloda tulajdonását, hogy jelentse fel!

PINGLET *(nyugtalanul.)* A teremtésit!

SOPHIE *(hátról belépve.)* Elnök úr, a *Jura Hotel* tulajdonosa óhajt beszélni önnel...

TRICOINTE Aha, gondolom... arról az ominózus ügyről.

SOPHIE Nem tudom...! Azt mondja, sürgős.

TRICOINTE Megyek...! Pinglet, játsszon helyettem is. Mindjárt jövök. *(Sophie-val együtt hátról ki)*

Ötödik jelenet

Ugyanazok, Tricointe és Sophie nélkül

PINGLET A rosseb egye meg!

BOUQUET Mi ütött magába, Pinglet?

PINGLET Végem van... ha megtudja, hogy...

LA MOULAINE De kicsoda?

PINGLET Ugyan ki, hát Tricointe! Mert Gobette-et én röpítettem haza a *Jura Hotelba*.

BOUQUET és LA MOULAINE *(Egyszerre)* Magaaaa...?

PINGLET Éppen Begubre-nél vacsoráztam. Kicsit többet ittam a kelleténél. Kicsit nagyon. Egyszer csak meglátok egy baromi jó nőt, egyedül lépett ki a színészkijárón... Odamegyek... s megpillantottam Gobette-et! A lábai elé borultam, s felajánlottam, hogy megmutatom neki a bírósági palotát!

BOUQUET Éjnek évadján!?

PINGLET Gobette kinevetett...! Összehaverkoddunk... aztán hazakísértem.

LA MOULAINE Ej, te lóköető!

PINGLET Úraim, frenetikus éjszaka volt! Pezsgőt vedeltünk, óbégattunk...

LA MOULAINE Azt az orrszöröset?

PINGLET Azt is, meg mást is...! Mindent széttörtünk. Széttúztam a zongorát... az ablakon dobáltam ki a pezsgősüvegeket!

BOUQUET Te nyomorult!

LA MOULAINE A diákkoromra emlékeztet.

PINGLET Röviden, reggel három óra körül kirúgtak a szállóból.

LA MOULAINE Ne rezejj, öregem...! Elsimítjuk az ügyet. Nos, a törvényt legkevésbé sem azoknak találták ki, akik alkalmazzák!

BOUQUET Pszt! Csönd! Most érkeznek...! *(Gyorsan játszani kezdenek, Pinglet osztja a lapot. Tricointe belép, rettenetesen dühösen)*

Hatodik jelenet

Ugyanazok, Tricointe

BOUQUET Adu nélkül!

TRICOINTE Pinglet úr!

PINGLET (*lehajtott fejjel.*) Azonnal, elnök úr...

TRICOINTE (*hangját felemelve.*) Monsieur Pinglet, álljon fel, és jöjjön ide!

PINGLET (*feláll, félre.*) Ott egye meg a fene! Kész!..

TRICOINTE Nos, maga volt... Gobette kisasszony társaságában. (*Pinglet lehajtott fejjel áll.*)

Mint a felebbviteli bíróság tagja, vizsgálóbírói minőségében... És maga verte szét a zongorát...!

PINGLET Higgye el, uram, de csak azért, mert rozoga volt a zongora!

TRICOINTE Hagyjuk az enyhítő körülményeket! Gyönyörű kis Gray-i Kerületi Bíróság, szépen nézünk ki! Mikor már végre valahára összehoztunk egy komolyabb bűnügyet, nos, kit kell elcsípnünk? Kit? A vizsgálóbírónkat.

LA MOULAINE Micsoda pech!

TRICOINTE Talán már elfelejtették az új igazságügyminiszter, Cyprien Gaudet úr körlevelét a bírói kar tekintélyének a megőrzéséről!?

PINGLET Na aztán az a Cyprien Gaudet is megéri a pénzét!

TRICOINTE (*szigorúan.*) Monsieur Pinglet! Mi lelte magukat? (*Bouquet-hoz.*) Talán én járkálok Vesoulba? (*La Moulaine-hez*) Vagy látogatom a *Szerellem bolondjai* fogadót? (*Pinglet-hez.*) Vagy én barkácsoltam szét a rozoga zongorát?

LA MOULAINE (*fölkállva.*) Elnök úr! Mi nem vagyunk házas emberek, mint Ön!

TRICOINTE Aha, mint én... Igen uram, levettem az iróniát.

LA MOULAINE Elnök úr, nehogy már azt gondolja...!

TRICOINTE Való igaz, elvettem egy *szakácsnét*! Egy örült pillanatomban elcsábítottam... vagy, talán, fordítva történt? Igazából ma sem tudom... Alaposan megbűnhödtem érte – elvettem feleségül.

LA MOULAINE Kedves elnök úr...

TRICOINTE Hadd fejezzem be! Ettől a perctől kezdve, polgári értelemben nem volt feleségem, de ami még ennél is rosszabb, nem volt többé szakácsnőm sem. Hirtelen mindent elveszítettem: tekintélyt és étvágyat.

PINGLET Maga szent ember!

TRICOINTE Nem, uram, idióta vagyok! De az is igaz, a történelemben kizárólag az idioták örködték az erkölcsi normák fölött.

LA MOULAINE Ebben egyetértünk!

TRICOINTE Nos, huszonöt éves házasság után elmondhatom, hogy egyszer sem léptem félre, még gondolatban sem. Nem kell szégyenkezni, ha a mesterre, a jogtudós Cujas szobrára nézek.

Hetedik jelenet

Ugyanazok, Aglaé

AGLAÉ (*dühösen beront.*) Augustin...!

TRICOINTE Aglaé...! Kérlek, hagyj magunkra! Értekezletet tartunk!

AGLAÉ Olvastad a *Nancy-i Hírlapot*, amit az előbb a kezembe nyomtál?

TRICOINTE Mi az? Hogyan kérdezhetsz ilyet? Igenis, elolvastam.

AGLAÉ Láttad, hogy a miniszter átszervezi a bírói testületet?

TRICOINTE Igen... Na és?

AGLAÉ Neked ez csak egy „na és”? Még most sem gondolsz arra, hogy egyszer már elmozdulj ebből a porfészekből?

TRICOINTE Kérlek, ne avatkozz bele, nem a te dolgod!

AGLAÉ Nem az én dolgom...? Uraim, húsz éve ebben a kisvárosban esz a penész... előléptetés... nuku.

TRICOINTE Aglaé! A szádat...!

AGLAÉ Nem, nem fogom be! Ez így megy húsz éve! Minden szaros kis kollégáját előléptették... ettől tényleg kiborulok! *(Az íróasztalról elkapja a réz hamutárcát és dühösen súrolni kezdi a zsebéből előráncigált szarvasbőr kendővel).* Tudják, hogy legutóbb kit neveztek ki Párizsba tanácsosnak?

LA MOULAINE Rastaboult!

TRICOINTE Egy tökkelütött hülyét!

AGLAÉ Lehet, de kiváló intrikus, aki felnyalta-rágta-szürcsölte magát a helyére.

BOUQUET De nagyon csinos a felesége!

LA MOULAINE Aki felettébb szolgálatkész...! A minisztériumban az kering róla, hogy ő „a jogszolgáltatás meleg... ágya!”

TRICOINTE Enyje, uraim!

AGLAÉ Igazuk van...! Rastaboul szemfüles pali. Te meg, mint a tengeri bíborcsiga, behúzott szarvval eltűnsz a házikódba!

TRICOINTE Bíborcsiga!

AGLAÉ Eszedbe sem jutott, hogy elvigyél Párizsba! Ha valakiben dolgozik a becsvágy, igyekszik, csípkedi magát, minimum bemutatja a feleségét a miniszternek.

TRICOINTE *(félre.)* Még csak az hiányzott volna!

AGLAÉ Mi van?

TRICOINTE Na, és mit mondtál volna a miniszternek?

AGLAÉ Ohó! Elkaptam volna a... hasánál!

MINDANNYIAN Úgy van! A hasával! A hasánál...?

AGLAÉ Meghiszem! Bizonyára torkos, mint a rozsomák! Elmondanám neki a Maillefer-féle omlós sült csirke receptjét „Vegyen egy jól fejlett pipit...”

LA MOULAINE, BOUQUET és PINGLET *(együtt)* „Jól süthető pipit”

AGLAÉ Aztán... tömködjé meg alaposan!...

TRICOINTE Ebből elég...! Utoljára mondom, a saját érdemeimért akarok előléptetést! Csakis!

AGLAÉ Akkor itt rostokolhatsz életed végéig.

TRICOINTE Meglehet, na de kérlek, hagyd a karrieremet! Jó?

AGLAÉ *(halkan.)* Majd meglátjuk! A napokban megyek Párizsba is...

TRICOINTE Micsoda?

AGLAÉ Semmi különös ... *(letéve a hamutárcát.)* Oda, oda... Most már fénylik!

Nyolcadik jelenet

Ugyanazok, Denise, később Sophie

DENISE *(hátról be, kalappal és útiköpennyel.)* Mama, the carriage is ready!

AGLAÉ Micsoda?

DENISE Carriage!.. ready...!

TRICOINTE Érted, amit mond?

AGLAÉ Ugyan! Hát nem a te ötleted volt, hogy küldjük el angol szóra?

TRICOINTE Igen, de nem azért, hogy elfelejtse a franciát.

SOPHIE *(be, kezében Aglaé kalapjával.)* Azt mondja, hogy az omnibusz lent várakozik, hogy kivigye magukat az állomásra.

DENISE Yes! Yes! Omnibusz!

AGLAÉ A francba is! Milyen egyszerű...! Nézd a szobalányt, rögvest megértette... És nem is tud angolul!

SOPHIE Igen, mert láttam a kocsit. A kalapja, nagyságos asszony.
 AGLAÉ Köszönöm... Keresse meg az esernyős csomagot és az úr kalapját!
(Sophie hátul ki.)
 TRICOINTE A kalapom?
 AGLAÉ Elkísérsz minket az állomásra és felsegítesz a vonatra!
 TRICOINTE *(lemondóan.)* Jó! Jó!
 LA MOULAINE Kedves elnök úr, akkor mi is elmegyünk.
 TRICOINTE Szó sincs róla...! Várjanak meg...! Uraim, beszédem lesz magukkal.
 BOUQUET Vagyis...
 TRICOINTE *(szigorúan, suttogva.)* Maradjon csak, Monsieur Bébi! *(Sophie be az esernyős és napernyős csomaggal, és Tricointe kalapjával)*
 SOPHIE Kérem, lekésik a vonatot!
 AGLAÉ Kész vagyok! Mehetünk! A kerten át rövidebb.
 LA MOULAINE *(köszönésre készen.)* Elnökné asszony!
 PINGLET és BOUQUET *(ugyanazt játsszák el.)* Jó utat!
 AGLAÉ Uraim... köszönöm. Jó időtöltést mindannyiuknak! *(Sophie hátul ki.)*
 LA MOULAINE , PINGLET és BOUQUET *(köszöntik Denise-t.)* Kisasszony!
 DENISE Good by!
 TRICOINTE *(az esernyős csomaggal a kezében Pinglet-hez fordulva.)* Még ilyet, hogy egy Gobette-el kompromittálja magát? ... Micsoda szégyen...! *(Agláé, Denise, Sophie és Tricointe közepén, balra ki.)*

Kilencedik jelenet

La Moulaine, Pinglet és Bouquet

LA MOULAINE Csakhogy elment!
 BOUQUET No végre! Fél óráig tiszta a levegő!
 LA MOULAINE Esküszöm, ha nem a jövőm forogna kockán, be nem tenném a lábam az elnök heti bridzspartiraira.
 BOUQUET Hát én! Mit gondolsz?
 PINGLET Ej, ha egyszer be tudnánk fogni a száját ennek a marhának...!
 LA MOULAINE Hagyjuk a fenébe! Ez van, kész! *(Erősödő hangok a kulisszák mögül.)*
 PINGLET Mi ez a hangoskodás?
 SOPHIE *hangja* Megismétlem, az elnök úr elment hazulról.
 GOBETTE *hangja* Nem érdekel... megvárom!
 PINGLET Ajaj! Ezt a hangot...!
 SOPHIE *hangja* De asszonyom...!
 GOBETTE *hangja* Hé! Engedj már be! Te hülye zokni! Mondom, hogy megvárom! *(Gobette hátul be, mögötte Sophie.)*

Tizedik jelenet

Ugyanazok, Gobette és Sophie

PINGLET Gobette...! Ez valóban Gobette!
 LA MOULAINE Ez ő!
 GOBETTE Nocsak, Pinglet! Jól vagy, cukimuki? *(A nyakába ugrik.)*
 SOPHIE Asszonyom, még egyszer mondom, Ön miatt engem nagyon le fognak hordani!
 PINGLET Hagyja csak Sophie!... Magamra vállalom! *(Leül az íróasztaltól balra, Gobette térdére teszi a kezét, és maga felé húzza.)*
 SOPHIE Látom, hogy a bíró úr mindent magára ... vállal.

GOBETTE Persze, csak vállaljon magára...! Nemde, kedvesem?
LA MOULAINE Sophie, elmehet! (*Kituszkolja Sophie-t a színről.*)
SOPHIE Még ilyet? Életemben először ... (*hátról ki*)

Tizenegyedik jelenet

Ugyanazok, Sophie nélkül

BOUQUET Te, ez tényleg baromi jó nő...! Pinglet, mutass be neki...!
PINGLET Igazad van! (*Feláll Gobette-el együtt, és bemutatja a barátait.*) Monsieur Bouquet és Monsieur La Moulaine, bírák; Gobette kisasszony, énekes színésznő, a turnézó Claret színtársulat primadonnája. (*Mindannyian köszöntik Gobette-et.*)

GOBETTE Uraim!

LA MOULAINE Kisasszony, tegnap este *Szerellem bolondjaiban* megcsodáltam magát *A márkiné szeretői* című darabban. Lélegzetelállító hang! Lenyűgöző játék...! Elkápráztató színpadi mozgásművészet!

GOBETTE Ugye...? Képzeljék el mindezt egy testhezálló, szűk ruhában! Van mit nézni, uraim, ugye...? Csak közelebbről kell kuksizni!

LA MOULAINE Némi motozásra van lehetőség?

GOBETTE Na ne csináld, te tüzes gúnár...! Kérdezd meg Pingletől...! Ő már kapott egy kis kostólót. Ugye, kis Pengém?

PINGLET Sőt, mindent felzabáltam, amit találtam...! (*Átkarolja Gobette derekát.*)

GOBETTE Te csirkefogó, te! Uraim, olyan részeket voltunk, mint a csap...! Uramisten!

PINGLET De hogy kerülsz ide?

GOBETTE Hogy? Hát hogy...? A buggyant elnökötök miatt...! Amilyen rosszmájú...!

LA MOULAINE, BOUQUET és PINGLET (*együtt.*) El is hisszük! El bizony!

PINGLET Na és mit tett veled?

GOBETTE Kirúgatott a hotelből az éjszakai banzáj miatt.

MINDANNYIAN Nem igaz! Ilyen nincs!

GOBETTE Kipenderítettek, mint egy fostos macskát!

MINDANNYIAN Ez hallatlan!

GOBETTE Mint valami ócska kis cédát!

LA MOULAINE Belefér. A Büntető Törvénykönyv 321-es cikkelye szerint éjszakai csendháborítás, botrányos magatartás közintézményben stb...

GOBETTE Uraim, de én nem vagyok egy... céda...!

BOUQUET Kisasszony, azt teljességében látjuk mi is!

GOBETTE Kérem, én is megkaptam az első díjat a Színművészeti Akadémián, tragédia kategóriában.

PINGLET Ezt nem is mondtad!

GOBETTE Valahogy épp nem jött szóba. Mondhatni, tele volt a szám... Legelőször az *Andromakhé*-ban játszottam, a párizsi *Odéon*-ban, másnap már a *Scala*-ban léptem föl. S ezeknek van merszük kirúgni *engem* egy szállodából.

BOUQUET Ne is mondja! Hová sülyedt ez a Franciaország?

GOBETTE S most itt vagyok megfürödve, a társulat visszautazott Párizsba, én meg szállás nélkül... (*Leül az íróasztaltól balra.*)

LA MOULAINE Hölgyem, Gray-ben nincs más hotel.

GOBETTE Csak nem arra céloz, hogy alhatok az állomáson, a csomagmegőrzőben?

BOUQUET Ilyenkor már az is bezár.

GOBETTE Az elnöktől kértem, hogy találjon nekem egy helyet a városban. De ő válasz nélkül kidobott... Most már rajta a sor, hogy lakást szerezzen nekem.

PINGLET Ó, ó...! Szuper ötletem van! Uraim, íme a bosszú!
 GOBETTE Miféle bosszú?
 PINGLET Figyusz, kiscicám! Találtam neked egy csinos kis hajlékot. Tudod mit, itt fogsz lakni...
 GOBETTE *(fölemelkedve helyéről.)* Az elnök házában. Te meghibbantál?
 LA MOULAINE Elgurult a gyógyszered, Pinglet.
 PINGLET De mért? Nos, Tricointe asszony elutazott, szobája üresen áll, és Gobette egyszerűen beköltözik oda... ennyi!
 GOBETTE *(nevetve.)* Ez aztán vicces!
 BOUQUET Uraim, a döntés igazságos...! Színésznőnk Tricointe miatt került az utcára.
 LA MOULAINE Az állás egy-egy. Ez nem semmi!
 PINGLET Nézd! *(Gobette-hez.)* Ha elcsavarod Tricointe fejét, és az ürge megcsusszan, lefordítva ezt, megcsalja a feleségét, akkor... Nos, akkor huszonöt Lajos-arany üti a markodat.
 GOBETTE Kafa, kisapám! Benne vagyok.
 BOUQUET Előre szólok, nem lesz könnyű.
 GOBETTE Tudjátok, lehelltem én már életet ennél nagyobb erénycsőszbe is. Kérem a csomagomat a kocsiból! *(Bouquet csönget.)*
 LA MOULAINE Ez komoly?
 GOBETTE De még mennyire? Azt hiszed, viccelek?

Tizenkettedik jelenet

Ugyanazok, Sophie *(háttul be)*

SOPHIE Mi van már megint?
 PINGLET Hozza fel a kisasszony táskáját és tegye ide, ebbe a szobába. *(Jobbra mutat, elől.)*
 SOPHIE Ugyan! Maga tréfál?
 PINGLET Kis huncutság... csak bohózat, amivel megtréfáljuk a főnököt!
 SOPHIE Szent egek!
 LA MOULAINE Maga okos kis teremtés! Majd megérti...! Itt van tíz frank... Fizesse ki a kocsist, a többit tartsa meg!
 SOPHIE Értem! *(Elveszi a pénzt.)* Ha tréfáról van szó, benne vagyok. *(Ki.)*
 GOBETTE Ja, szobalány... az illedelmes szubrett-szerep.
 PINGLET Így van!
 GOBETTE Ó az, aki bírál mindent a családban.
 LA MOULAINE *(kinyitva a bal ajtót.)* Íme a szobája!
 GOBETTE *(a szoba felé tartva és nézelődve.)* Á... Ezt a négyszögletes hodályt merészeli szobának nevezni!? Zöld redős függönyök, horgolt terítő, te jó ég! Cefetül felizgultam! Kicsoda ez a Tricointe-nyanya?
 BOUQUET Egy szakácsné, akit az elnök elvett.
 GOBETTE Nem igaz!
 PINGLET Úgy bizony! De pompás a Maillefer-féle omlós sült pipije!
 GOBETTE Pipije? Egek ura!
 SOPHIE *(háttul belépve a bőrönddel.)* Itt a táska!
 GOBETTE Kösz, tegye csak le oda...! *(A baloldali szoba felé mutat.)*
 SOPHIE Ugye szólnak, amikor elkezdődik a... buli?
 GOBETTE Naná, kisanyám.
 SOPHIE Nézze, máris nevetek! *(Összegörnyed a nevetéstől.)*

BOUQUET (*kifelé balra tuszkolva.*) Jó, jó!

SOPHIE Nálunk Szentiván-éjkor szoktak tréfás jeleneteket előadni.

LA MOULAINE Majd máskor meséli el, hogy milyenek. (*Sophie balról ki.*)

PINGLET (*Gobette-hez.*) Álld a szavad, a becsületed forog kockán!

GOBETTE Ja... Még kezdő koromban sem voltam ennyire izgatott... Uraim, megígérem, maximálisan teljesítek. (*Sophie balról be és hátra megy.*) Ha az elnökmadárka nem ragad e lépemre... ne legyek Gobette...! Nálam van az a dögös neglizsém! Szent Szűzanyám!

PINGLET Tedd azt, amit vállaltál!

GOBETTE Esküszöm! Uraim... Jó éjt a szeretőiknek! (*Balra be a szobába.*)